Posamezna številka stane 20 v.

6. številka. Maribor, dne 6. februarja 1919. 53. letnik.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske države ... K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila" stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Razgovor z našim voditeljem dr. Korošcem.

Naš voditelj S. K. Z in V. L. S. mi je dovolil, da sporočim bralcem »Slov. Gospodarja« sledeči razgovor, ki sem ga imel z njim v Ljubljani, nekoliko prej, kot je odpotoval v Belgrad.

»Gospod ministrski podpredsednik! Vaši rojaki se zelo zanimajo za Vaše zdravstveno stanje. Iz »Slovenca« so izvedeli, da ste bolni.«

Dr. Korošec: »Nič nevarnega, a ostati moram še v postelji po zdravniškem ukazu. Ker sem hotel čimpoprej izvrševati sam vsakovrstne javne posle, sem prezgodaj vstal in bolezen se je ponovila. Sam tudi že komaj čakam, da grem neovirano na delo za našo mlado državo.«

»Iz obiskov vidim, da niti v postelji nimate miru.«

Dr. Korošec: »To nič ne stori, sedaj ne smemo zamuditi niti trenutka. To velja za vse, a tudi za mene, zato moram sprejemati tudi v postelji. Glejte, vedno je kdo pri meni.«

»Dovolite, gospod ministrski podpredsednik, nekaj vprašanj, ki posebej zanimajo Vaše štajerske kmetske rojake?«

Dr. Korošec: »Seveda, samoumevno, saj sem bil vendar vedno po volji ljudstva na čelu naši štajerski slovenski kmetski organizaciji in zato pa smatram za svojo dolžnost, da povem odkrito besedo.«

»Kako stojimo nasproti novonastalim in starim državam?«

Dr. Korošec: »V splošnem dobro. Mi imamo mir in red v notranjosti, s tem pa pridobivamo najbolj na spoštovanju in splošnem ugledu ne le pri naših zaščitnikih in zaveznikih, temveč tudi pri naših sosedih, ki nam ne bi radi priznali naših pravic, ki jih tirjamo in jih hočemo z vsemi sredstvi izvojevati na podlagi Wilsonovih načel. Le trdni in vstrajni moramo biti, ko si gradimo našo novo domovino! Razne večje in manjše težkoče nas ne smejo plašiti. Vsi Jugoslovani in vse jugoslovanske stranke in bodimo ob tem delu kot prsti ene roke in delajmo tako skupaj. Uspeh, popolen uspeh mora priti!«

»Kaj pravite k zadnjim dogodkom na Koroškem?«

Dr. Korošec: »Rekel sem Vam in ponavljam: Vse bo dobro, ako storimo vsak na svojem mestu, kar je naša dolžnost do našega naroda. Verujmo v pravico, a borimo se tudi za njo! Posebej pa Vas zagotavljam, da naših ljudi in naših krajev naši bratje v Belgradu in Zagrebu ter Sarajevu nikdar ne pustijo pod tujim gospodstvom. Vsa nasilja in vse krutosti morajo biti kaznovane.«

»Kaj porečete k Wastianovemu poskusu, da bi vznemirjal naše severne dele Slovenskega Štajerskega?«

Dr. Korošec: »Wastian je politično živel od samih narodnih hujskarij in političnih nasilstev nasproti nam, saj je najznačilnejši zastopnik tistega vsenemštva, ki ni hotelo zasužnjiti samo nas Slovencev, temveč ves svet. Glas takšnih nasilnežev, ki so sokrivi svetovne vojne in naših preganjanj v letih 1914—1918, pri poštenih ljubiteljih miru in pravice ne sme imeti veljave ter je tudi ne bo imel, kajti zaradi nekaj pritepencev in posilinemcev se štajerskemu slovenskemu kmetskemu ljudstvu ne bo delala politična, narodna in gmotna krivica. Glejte naše štajerske kmetske roške, kako so naredili hitro v splošni zmedi mir in red! Ponosen sem na nje. Mi izpolnjujemo pogoj Wilsonov: Dokazali smo, kako zreli smo za svobodo.«

»Ali Vam je znano, da naši kmetje še sedaj dajejo vsakovrstna živila na poziv naših uradov?«

Dr. Korošec: »Žalibog ni bilo mogoče oskrbeti naših mest in naših vojakov prve tedne in mesece drugače. Zdi se mi, da so to takoj uvideli tudi naši rojaki. Prisrčna hvala jim, da so sledili mojemu pozivu! Pokazali so, kako zavedni so, kako ljubijo svojo domovino in kako polni pravega bratoljubja in krščanske ljubezni so do vseh onih naših sorojakov, ki nimajo kruha. Sicer pa sem rekel že ob svojem prihodu iz Francoskega in Švice, da nam koncem januarja pomore Amerika in drugi naši zavezniki. Čitali ste gotovo te dni, ka ko je naš belgrajski prehranjevalni minister zoaten del došle pomoči že dolčil za slovenske okraje. Trdno sem prepričan, da bo s prehrano vedno boljše.«

»Kako bo pa s sladkorjem, soljo, petrolejem in obleko?«

Dr. Korošec: Glavna ovira, da vse to ni takoj v redu tako, kakor si upravičeno želimo, so razmere v drugih državah in ne v naši Jugoslaviji. S sladkorjem nas oskrbi gotovo država bratskega naroda čehoslovaškega, o tem sem trdno uverjen. Samo, da bi bilo v Nemški Avstriji več reda in manj tatvin po železnicah. Soli bo dovolj, več kritev in težav pa je z dobavo petroleja in obleke. Petrolej bi morali dobiti ali iz Galicije ali iz Rumunije ali iz Rusije. V Rusiji so zmede, da nas Bog varuj takih! Tam ni več rednega gospodarstva, torej od tam ni pričakovati prav ničesar. Rumunija je v prepiru z Madžari in z nami zaradi mej: hoče naš Banat; a v Galiciji so boji med Poljaki in Rusini. Torej težko, skoraj nemogoče je dobiti iz teh krajev kaj. Povdarite to povsod pri naših ljudeh, da ne bodo mislili, da je morebiti naša država kriva teh razmer! Ostane nam za petrolej in obleko še Amerika. Tukaj pa so velike težave zaradi prevoza in denarne veljave Nemški, posebej pa še naš papirnati denar avstro ogrske banke zunaj v svetu pri trgovcih prav nič ne velja, ker ga je brezvestna avstrijska uprava dala tiskati na ravnost nepregledne množine. To je tudi eden največjih grehov bivše Avstrije nad vsemi narodi, ki se sedaj bridko maščuje. Naš belgrajski finančni minister se trudi, da bi spravil valuto v red in zasigural vsaj nekaj veljave bankovcem, ki so v naših krajih pri naših ljudeh. To bo dobro tudi za našo trgovino, ne samo za premoženje sploh. Amerika in Angleška imata surovin in blaga dovolj, toda opraviti imata tudi z novim urejevanjem sveta toliko, da jima ni mogoče storiti vsega takoj prve mesece. Mi namreč ne smemo pozabiti, da je velik del sveta v popolnem neredu. Sicer pa naj naši ljudje dobro pomnijo, da so ravno Nemci cela dolga štiri leta samo razbijali, uničevali in jemali in mi tega ne moremo takoj prve tedne izbrisati in popraviti ter urediti tako, kakor hoče vlada sama in si želi seveda ljudstvo. Kdor ima sedaj težave, se čisto po pravici lahko jezi le nad tistimi krivci, ki so zapeljali nemški narod na strašno krvavo pot svetovne vojske in tako pahnili Evropo v morje krvi, solz in trpljenja ter v nered. Prav neumno bi bilo jeziti se zaradi raznih težav nad našo mlado državo in če je kakšen takšen brezvesten hujskač na naši zemlji, ga je treba zapreti ali zapoditi. Naj le gre samo za malo časa v kako tujo državo, pa se bo kmalu ozdravljen vrnil in hvalil Boga, da živi pri nas.

Ako bi ostala bivša Avstrija, kjer smo bili večni sužnji, bi se nam že sedaj godilo desetkrat slabše. Vsa jeza narodov, ki so sedaj naši zavezniki, posebno pa še jeza Francozov, Angležev in Amerikancev bi se upravičeno izlila nad nas. Odškodnino bi morali plačati, denarja ne bi bilo pravega, davki skozi desetletja naravnost strašni, a uničeno vse. Nam ni mogoče pozabiti, kaj smo mi morali pretrpeti v tej svetovni vojski in poprej, naši sedanji zavezniki ne smejo in ne morejo pozabiti, koliko truda in krvi so žrtvovali za svojo pravično zmago.

»Ali smem ta razgovor sporočiti v »Slov. Gospodarju« našim štajerskim rojakom?«

Dr. Korošec: »Le sporočite ga in pozdravite mi posebej vse zavedne kmete v naši »Slovenski kmetski zvezi«! Sporočite posebej svojim rojakom iz ptujskega okrajnega glavarstva, da se vidimo okrog Velike noči. Že lani sem obljubil, da pridem, a neprestano delo me je zadržalo ves čas, sedaj pa bolezen.«

Poslovil sem se po teh besedah od našega voditelja ter izročam govor spoštovanim bralcem.

V Ljubljani, dne 24. jan. 1919.

I. Vesenjak.

Uradno poročilo o nemških izgredih v Mariboru.

Ljubljanska deželna vlada je natanko proučila in preiskala dogodke v Mariboru in je objavila v ljubljanskih listih uradno poročilo o vzroku in poteku teh dogodkov. Uradno poročilo se glasi:

O nemirih v Mariboru, ki so se pripetili dne 27. jan. 1919, ko je bila tamkaj ameriška komisija podpolkovnika Milesa, je deželna vlada za Slovenijo izdala na podlagi dosedanjih rezultatov preiskave to le uradno poročilo: Izza razpada Avstrije je Maribor pod upravo ljubljanske vlade. To stanje, ki odgovarja etičnim in gospodarsko prometnim potrebam Dravske doline, je bilo uradno priznano po nemško avstrijski vladi z noto državnega tajnika dr. Bauerja z dne 22 jan. 1919, ki je obljubil imenom te vlade, da ne bo na ozemlju, upravljanem po ljubljanski vladi, izvrševala nobenih činov državne sile (Hoheitsrechte). Pod jugoslovansko upravo nastopivši red v Mariboru pa ni po godu turbulentnim elementom, ki zlorabljajo narodne čute, izkušajo po vsaki ceni izzvati socialne nemire tudi v jugoslovanskem območju. Ko je dne 27. jan. 1919 potovala ameriška komisija podpolkovnika Milesa skozi Maribor, se je zdel tem elementom trenotek primeren, da Maribor siloma iztrgajo jugoslovanski upravi. Jugoslovanske oblasti so bile o pripravah boljševističnih elementov poučene, pa vendar se z ozirom na značaj ameriške komisije, ko je napovedana manifestacija zavzela nacionalno pretvezo, sklenile dopustiti jo, dokler se ne gode nasilja. General Maister kot zapovednik mariborskega vojaškega poveljstva je dne 27. jan. dopoldne izdal ukaz, da se naj občinstvu dopušča neoviran izraz mišljenja in manifestiranja. Zlasti se naj prepreči vsako krvoprelitje. Ta ukaz kaže razliko med postopanjem jugoslovanskih oblastij in nastopom Nemcev na Koroškem, kjer se vsaka izjava za Jugoslavijo preprečuje z nasiljem. To prostost so zlorabili elementi, ki žele nemir po vsaki ceni in ki so jim prišli na pomoč deli nemškega meščanstva. Vsled napada na policijo in vojake je prišlo do krvolitja. Deželna vlada je nemudoma uvedla najstrožjo preiskavo zaradi tega obžalovanja vrednega dogodka. Ta preiskava je podala nastopno sliko:

Ko je ameriška komisija dne 27. jan. po 12. uri opoldne že zapustila okr. glavarstvo, je množica, ki se je nahajala pred njo, brez povoda napadla policijskega komisarja Senekoviča. Pobila ga je na tla in ga tam tolkla po glavi. Iztrgala mu je revolver. Policijska straža je Senekoviča rešila smrti, množica pa je potiskala njo in na pomoč pri-